

Norsk Folkehjelp
Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

Statusrapport NNN 2019

Cuba og El Salvador

SAMARBEID OM SOLIDARITET

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN) og Norsk Folkehjelp har samarbeidet i mange år om prosjekter på Cuba og i El Salvador. I inneværende avtaleperiode bidrar NNN med 1,6 millioner kroner, og dette er av stor betydning for våre latinamerikanske landprogrammer.

Latin-Amerika er ulikhetenes kontinent; penger, makt og privilegier er konsentrert på få hender. På Cuba jobber vi blant annet med å fremme nye former for sosial deltakelse og politisk skoling. I El Salvador er deltakelse på kommunenivå og politisk påvirkningsarbeid nasjonalt noe av det viktige arbeidet vi gjør. Gjennom støtten fra NNN kan vi i samarbeid med våre partnerorganisasjoner jobbe for en mer rettferdig fordeling.

Sammen er vi sterkere, og vi ser fram til videre samarbeid med NNN. Verdien av dette samarbeidet er stor – tusen takk fra Norsk Folkehjelp!

Henriette Killi Westhrin
generalsekretær Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, sanitet og redningstjeneste, humanitær nedrustning og flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har rundt 13 000 medlemmer i Norge og 2200 ansatte i 40 land.

CUBA

Norsk Folkehjelp har arbeidet på Cuba siden 1994, og var en av de første internasjonale organisasjonene som etablerte seg i landet. Det er opparbeidet et gjensidig tillitsforhold til partnerorganisasjoner og myndigheter.

Norsk Folkehjelp har seks samarbeidspartnere, og et felles overordnet mål er å fremme initiativ og deltakelse slik at folk kan organisere seg og finne gode løsninger sammen. Noen av våre samarbeidspartnere bidrar til kompetansebygging og organisasjonsutvikling i kooperativer for offentlig transport og klesproduksjon, andre bistår jordbrukskooperativene.

Martin Luther King Jr.-senteret tilbyr opplæring i emner som politisk analyse, planlegging og evaluering, gruppeledelse og likestillingsspørsmål. Deltakere som har gjennomført programmet har dannet et nettverk av lærere som driver politisk skoling og leder lokale utviklingsprosesser.

EL SALVADOR

I El Salvador har Norsk Folkehjelp støttet folkelige organisasjoner siden midten av 1980-tallet. Vi har hele tiden hatt nær kontakt med den tidligere motstandsbevegelsen FMLN, som nå er et parti på venstresida.

Våre samarbeidspartnere i landet er medlemsbaserte organisasjoner som organiserer bønder eller arbeider med spørsmål rundt utnyttelse av naturressursene. Noe av det viktigste er å hindre den politiske høyresidas forsøk på å privatisere vannkraften. Et lovforslag om dette har foreløpig blitt stoppet, men kampen er ikke over.

En av partnerne våre er en nasjonal kvinneorganisasjon; andre arbeider med medier og politisk skoling. Vår søsterorganisasjon Comandos de Salvamento driver forebyggende helsearbeid, beredskap og redningstjeneste.

Utgitt av: Norsk Folkehjelp **Trykk:** LO Media
Layout og tilrettelegging: Ellen Heggstad og Kirsti Knudsen

CUBA UNDER STERKT PRESS

De to viktigste politiske hendelsene på Cuba i 2018 var starten på en betydelig konstitusjonell reform og at Miguel Diaz Canel ble landets nye president. Men landet sliter fortsatt med handelsblokaden, som er ytterligere skjerpet.

I april møttes den nye nasjonalforsamlingen, og for første gang etter den kubanske revolusjonen het presidenten noe annet enn Castro. De 605 representantene har en gjennomsnittsalder på 49 år, og over femti prosent av dem er nye.

Økonomien fortsetter å være Cubas hovedproblem. USAs blokade, som hvert år fordømmes av FN, fortsetter å skade kubansk økonomi. Den mest dynamiske sektoren er turisme, mens industrien er hardt rammet av tiltak iverksatt av Trump-administrasjonen. I november 2018 økte listen over kubanske organisasjoner som er utestengt fra handel med USA.

På tross av den økonomiske krisen som har ført til budsjettreduksjoner, opprettholder Cuba solidaritetskampanjer og samhandlingsprogram med en rekke land i Latin-Amerika og Afrika innenfor helse, utdanning og idrett. De store internasjonale mediene rapporterer imidlertid sjelden om disse tiltakene.

DEKKER IKKE EGET MATVAREBEHOV

Landbruksnæringen opplevde en beskjeden økning i 2018, stipulert til rundt to prosent, men dette dekker ikke behovene. Cuba importerer 84 prosent av den maten de trenger. Den andre store importvaren er olje. Matvareproduksjon fortsetter å være en prioritert oppgave for regjeringen, i første rekke gjennom kooperativ sektor som står for ¾ av den totale produksjonen. Norsk Folkehjelp støtter tre organisasjoner som er aktive på dette feltet: ANAP, ACPA og ACTAF. Privat sektor fortsetter å vokse, og ved utgangen av 2018 var 13 prosent av arbeidsstyrken sysselsatt her.

Flere av Norsk Folkehjelps partnere gir uttrykk for at det også er en framvekst av en kultursektor i det kubanske samfunnet som ikke forholder seg til revolusjonens verdier, men i stedet heller over til den konservative siden.

EN NY VISJON FOR LOKAL UTVIKLING

Vår samarbeidspartner GALFISA er en del av det kubanske filosofiske instituttet i Havanna. GALFISA driver sosialfilosofisk forskning, og gir råd til kommunale, regionale og nasjonale institusjoner om effektene av de økonomiske reformene som gjennomføres på Cuba.

I 2017 var GALFISA blant dem som tok initiativet til et nasjonalt nettverk for å skape dialog mellom staten, kooperativene og private virksomheter. GALFISA har endret statens syn på lokal utvikling ved å kombinere støtten til kooperativer, små firmaer og nabolagsgrupper (TTIB) med forskning og rådgivning til kommunale og regionale offentlige institusjoner.

En annen samarbeidspartner er Martin Luther King Jr.-senteret, der deltakerne får opplæring i emner som dagens politiske situasjon, planlegging og evaluering, gruppeledelse og likestillingsspørsmål. Målgruppene er arbeidere fra alle sektorer, studenter, journalister, samfunnsledere og offentlig ansatte.

KOOPERATIVER MED GODE RESULTATER

De økonomiske reformene som ble innført på Cuba i 2011 åpnet for dannelsen av kooperativer på andre områder enn landbruk. Kooperativene for offentlig transport, klesproduksjon, vaskeritjenester og bygningssektoren har forbedret sine økonomiske resultater og inntekten til sine medlemmer og arbeidere. I 2017 var den gjennomsnittlige inntekten deres tre ganger høyere enn gjennomsnittlig lønnsnivå i offentlig sektor. Arbeidsstokken har økt med 18 prosent siden 2015.

Kooperativene har etablert demokratiske beslutningsstrukturer og forbedret sine kunnskaper om kooperativ praksis og verdier. GALFISA har bidratt til opprettelsen av en gruppe motiverte unge profesjonelle – hovedsakelig kvinner.

FAKTA OM CUBA

- Styreform: Republikk
- Hovedstad: Havanna
- Språk: Spansk
- Flateinnhold: 110 860 km² (Norge: 385 000 km²)
- Folketall: 11,1 millioner
- BNP pr. innbygger: 12 300 USD (Norge: 71 000 USD)
- Gjennomsnittsalder: 41,8 år
- Forventet levealder: 78,9 år
- Fødselsrate: 10,6 pr. tusen

Kilde: CIA World Factbook

KAMP OM VANNRESSURSER I EL SALVADOR

Det siste tiåret har en rekke nasjonale og internasjonale institusjoner dokumentert at elvene i El Salvador er alvorlig forurenset og at landet har utilstrekkelige vannreserver. I 2018 spilte Norsk Folkehjelps partnere en viktig rolle i mobiliseringen mot privatisering av vannkraften.

Foto: Lan Deng/UNSPASH

Norsk Folkehjelp samarbeider med organisasjoner som støtter folkelige initiativer til å forsvare naturressursene, kvinnebevegelsen og sammenslutninger av ulike grasrotorganisasjoner.

Våre partnerorganisasjoner ARPAS and RACO kombinerer politisk opplæring med utdanning i journalistikk. ARPAS' program omfatter månedlige workshops, inndelt i tre nivåer: Det første består av møter med radiosjefer for å reflektere over den politiske situasjonen. I den andre fasen lærer deltakerne å lage saker for nettverket av radiostasjoner. Den tredje fasen består av politisk opplæring for ungdom som nylig har begynt å arbeide i radio, på felter som politisk økonomi, dagens politiske situasjon, likestillingsspørsmål, machokultur og klimaendringer.

I 2006 startet en gruppe sosiale organisasjoner, inkludert Norsk Folkehjelps partnere, en lang kamp for å få utnyttelsen av vannressursene under offentlig styring, ved å etablere The Water Forum (WF) og fremme utkast til en generell vannlov til parlamentet.

FMLN-regjeringen la i 2012 fram et nytt lovutkast, i samsvar med det som tidligere var foreslått av WF. Dette ble nedstemt av høyresida i parlamentet. Høyrepartiene fremmet et nytt lovforslag i 2017 som så å si eliminerte offentlig styring. WF vurderte at dette først og fremst var bygget på ønsket om profitt og at det ville bane vei for privatisering. De mobiliserte mot forslaget, som ble stoppet.

VALGET I 2019

I februar ble Nayib Bukele valgt til president. Hans parti GANA omtales som et konservativt parti, men har også inngått kompromisser med venstresida. FMLN, som vant valgene i både 2009 og

2014, gikk dermed på et knusende valgnederlag. En av årsakene til dette var høyresidas stadige boikottforsøk – støttet av USA – som omfattet å blokkere offentlige investeringer, lamme det offentlige sikkerhetsprogrammet, skape kaos i offentlige institusjoner og drive mediekampanjer mot regjeringen.

FMLN OPPNÅDDE GODE RESULTATER

Til tross for boikottforsøkene klarte FMLN i løpet av sine to regjeringsperioder å gjøre store investeringer i sosial sektor, og økonomien ble stabilisert. Antall husholdninger under fattigdomsgrensa falt fra 40 prosent i 2008 til 20,2 prosent i 2017. Privatiseringen stagnerte, og statens rolle i økonomien ble styrket, blant annet gjennom etableringen av en statsbank.

Regjeringen FMLN opplevde også økonomiske kriser på grunn av parlamentets blokkering av lån og skatteøkninger. Likevel hadde økonomien i sin helhet en tilfredsstillende økning på 2,4 prosent i 2017 og 2018.

RETTE TIL RENT VANN

WF mener at tilgang til rent vann er en menneskerett, og har fått stor oppslutning om sine kampanjer. I tillegg til at de til nå har klart å stoppe høyresidas forsøk på å privatisere vannressursene, har kampanjene også ført til en økende bevissthet i folket. Behovet for offentlig styring av vannforsyningen har blitt et krav fra hele befolkningen.

Denne kampen er likevel ikke over. Folkets tilgang til vann er fremdeles truet, ikke minst på grunn av det siste valgresultatet, der vinnerne var krefter som ivrer for privatisering.

ENGASJÉR DEG

Klubber og foreninger kan støtte vårt arbeid ved å gå inn på minaksjon.folkehjelp.no eller bruke kontonummer 9001 08 76000. For mer informasjon om samarbeidet og prosjektene, kontakt Heidi G. Smerud, heidis@npaid.org, tlf.: 916 24 293.

FAKTA OM EL SALVADOR

- Styreform: Republikk
- Hovedstad: San Salvador
- Flateinnhold: 21 041 km² (Norge: ca. 385 000 km²)
- Folketall: 6,2 millioner
- Religion: Katolikker (50 %), protestanter (36 %)
- BNP pr. innbygger: 8000 USD (Norge: 71 000 USD)
- Gjennomsnittsalder: 27,6 år
- Forventet levealder: 75,1 år
- Fødselsrate: 16,1 pr. tusen

Kilder: CIA World Factbook